

Sant Genís de la Vall dels Horts

Sant Fruitós de Bages

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: La Vall dels Horts (08272 Sant Fruitós de Bages)
Emplaçament Des del turó del Santmartí, agafar e camí que mena a les Oliveres, al mig del pla de la vall dels H.

Coordenades:

Latitud: 41.76258
Longitud: 1.88647
UTM Est (X): 407437
UTM Nord (Y): 4624015

Classificació

Número de fitxa 08213-21
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Medieval Romànic Modern
Segle XI-XVII
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Només resten fragments de mur dempeus
Protecció Inexistent
Número inventari IPA nº 39 de Sant Fruitós de Bages
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 007A00020
Autoria de la fitxa Raquel Valdenebro Manrique
Data de registre de la fitxa: dg., 22/01/2006 - 01:00

Descripció

Actualment l'estat de l'església és de completa ruïna. No és pas possible amb les restes que queden poder reconstruir la seva aparença originària. Actualment la visió del conjunt permet observar les restes d'un edifici de petites dimensions, de possible planta rectangular, sense capçalera exterior. La orientació de l'edifici és fa E-O. L'aparell constructiu és a base de carreus de pedra quadrangulars i rectangulars disposats en fileres força ordenades. Segons informació oral procedent de persones que havien conegut la capella en millor estat, els murs interiors presentaven quatre rebuidats a manera de capelles, situades a cada costat. Hom no recorda on era la porta ni les finestres que tenia, així com tampoc el tipus de cobertura que tenia l'edifici.

Observacions:

Inclòs a l'inventari del Patrimoni Arquitectònic de la Generalitat de Catalunya amb els n° 39 i amb el n° 05 de la Carta Arqueològica de l'Àrea de Coneixement i Recerca de la Generalitat de Catalunya. Al segle passat, l'arquitecte Coll i Vilaclara en dibuixà la planta, però aquest dibuix s'ha perdut.

Història

El paratge de Sant Genís es troba format per terres drenades per dos torrents, el que baixa per davant del mas de les Oliveres i el que baixa per Olzinelles. Aquesta zona fou coneguda originàriament com el "Pozol" o "Podol", tal i com apareix a la documentació des del 972 i al llarg de tot el segle XI, però l'aparició de l'església de Sant Genís, li canvià el nom. Més tard s'afegirà el d'Horts, fusionant-se a finals del segle XI en Sant Genís de la Vall dels Horts. BENET (1985:204) L'església apareix esmentada el 1046. La funció parroquial apareix el 1063, així com també el 1077 i el 1079. El problema és saber a qui pertanyia dita església, ja que no apareix en la relació d'esglésies que pertanyien a Sant Benet. En cap de les llistes parroquials, ni les anteriors al 1154, 1361 o 1438, no fan referència a Sant Genís; però, en canvi, el 1280 es féu un capbreu de parroquians d'aquesta parròquia. El mateix any l'encapçalament d'un document afirma que l'església era proveïda pel sagristà de Santa Maria de Ripoll, la qual cosa fa pensar que tenia relació directa amb dit monestir BENET (1985:204) . Cercant documentació posterior al segle XI, trobem la confirmació de la vinculació de Sant Genís amb el monestir de Ripoll quan el 1228 s'afirma que les sagrares de Sant Genís estaven en un alou de Santa Maria de Ripoll. BENET (1985:205). Les primeres dades de propietat dependents de Ripoll comencen a detectar-se a partir del 1023 al lloc del Pozol, però no es pot saber quan li pervingué la propietat, ni si el monestir de Sant Benet també hi tenia béns. Els termes parroquials creen conflictes amb la veïna parròquia de Sant Fruitós de Bages, i finiren el 1222 quan hom concordà els límits concrets i s'hi plantaren fites. L'església tenia cementiri documentat el 1080 en unes terres al costat de l'església. Al seu voltant es desenvolupà una sagra i un nucli de població, que segurament desaparegué entorn el selge XII-XIII. L'any 1205 se l'anomenava vila. Es coneix que aquest nucli comptava amb forces cases que s'agrupaven formant un carrer que es troba documentat l'any 1228. La Pesta Negra del 1348 degué ser la causa de la seva desaparició, car el 1365 només tenia dues cases, i el 1378 una. SANCHEZ (1990:40) La funció parroquial la perdé abans del 1685, quan ja era sufragària de Sant Jaume d'Olzinelles. De bon principi degué tenir només un altar, ja que l 1063 es jurà un testament en aquesta església i es feu sobre l'altar de Sant Genís, quan sempre que es pot, es fa sobre un altar secundari. AA.DD. (1984:439) Malgrat tot, al capbreu del segle XVIII, la divisió de masos encara es realitza per parròquies. Lligats a la parròquia de Sant Genís de la Vall dels Horts, apareixen els masos d'Oliveres, els Casals, Montpeità, Torroella, Salas, Carreras, Torra del Pont, i Graner de la Font. PLANS I MAESTRA (2003:91-105)

Bibliografia

BENET I CLARÀ, A. (1985). Història de Manresa. Dels orígens al segle XI. Manresa GANDIA, J.; RUIZ, J. (2001). Sant Fruitós de Bages. Història en imatges 1898-1975. CEB. Manresa. GAVIN, J.M. (1979). Invenari d'esglésies. Vol 5. El Bages. Pàg. 169-172. SALVADÓ MONTURIOL, J. (2003). Història medieval d'un territori: Sant Fruitós de Bages (segles X-XVI). Ajuntament de Sant Fruitós de Bages. Publicacions de l'Abadia de Montserrat. SANCHEZ I CAMPOY, E. (1984). Troballes arqueològiques a l'autopista de Manresa. CECB. Manresa.

